

Svarbesnės 2025 m. Kretingos rajono istorinės sukaktys

- 425 metai – 1599 m.** – Kretingos dvarininkas, Lietuvos didysis pataurininkis Jonas Karolis Chodkevičius paskiriamas Žemaičių seniūnu.
- 425 metai – 1599 m.** – pirmą kartą paminėtas Kartenos dvaras ir miestelis.
- 415 metų – 1609 m. sausio 23 d.** – Jonas Karolis Chodkevičius pasirašo privilegiją dėl Karolštato (Kretingos) miesto įkūrimo ir Magdeburgo teisės suteikimo.
- 405 metai – 1619 m. liepos 7 d.** – Žemaičių vyskupas Stanislovas Kiška konsekraavo Kretingos bažnyčią Viešpaties Apreiškimo Švč. Mergelei Marijai ir šv. Pranciškaus titulu, pašventino tris altorius ir bažnytines kapines.
- 405 metai – 1619 m.** – Kretingos bernardinų bažnyčioje sumontuoti iš Karaliaučiaus parvežti vargonai, garsinę Kretingą iki Antrojo pasaulinio karo.
- 390 metų – 1634 m.** – pastatyta pirmoji Kartenos katalikų bažnyčia.
- 385 metai – 1639 m.** – įkurta Kartenos parapinė mokykla.
- 385 metai – 1639 m. spalio 8 d.** – Romos popiežius Urbonas VIII suteikė 10 metų visuotinius atlaidus einantiems Kretingos bernardinų bažnyčioje išpažinties Marijos Angelų karalienės – Porciunkulės atlaidų dieną.
- 320 metų – 1704 m.** – prie Kretingos įvyko generolo majoro Adomo Liudviko Levenhaupto atsiųstų Švedijos karių kautynės su Lietuvos kariais.
- 270 metų – 1754 m.** – Kretingos bernardinų bažnyčioje atnaujinti Šv. Pranciškaus ir Švč. Mergelės Marijos altoriai bei pastatytas naujas ir Kristaus kančios altorius.
- 255 metai – 1769 m.** – Kretingos dvaro valdas paveldėjo Vilniaus vyskupas, kunigaikštis Ignotas Jokūbas Masalskis.
- 255 metai – 1769 m.** – pastatytas mūrinis Kretingos miesto vandens malūnas.
- 230 metų – 1794 m.** – Kretingos dvaro valdos atiteko vyskupo I. J. Masalskio dukterėčiai Elenai de Lin, kuri jas užrašė vyrui Vincentui Potockiui.
- 200 metų – 1824 m. liepos 13 d.** – Darbėnų ir Grūšlaukės dvarus su Palangos valda įsigijo grafas Mykolas Juozapas Tiškevičius.
- 190 metų – 1834 m.** – bernardinų kunigas tėvas Ambraziejus Pabrėža Kretingos vienuolyne baigė rašyti mokslinį botanikos veikalą – sisteminių augalų vardyną.
- 160 metų – 1864 m.** – dvarininkas Konstantinas Parčevskis pastatė naują Jokūbavo Švč. Mergelės Marijos bažnyčią.
- 155 metai – 1869 m.** – Tilžėje Žemaičių vyskupo Motiejaus Valančius rūpesčiu išleista bernardinų pamokslininko tėvo Ambraziejaus Pabrėžos parašyta knyga „Parkratima ant Saužinės“, skirta pasirošti išpažinčiai.
- 150 metų – 1874 m. lapkričio 20 d.** – Kretingos dvarą Sankt Peterburgo varžytinėse įsigijo grafas Juozapas Tiškevičius, nutaręs čia perkelti šeimos rezidenciją.
- 140 metų – 1884 m.** – J. Tiškevičiaus lėšomis tarp Kretingos dvaro ir miesto baigtas tiesti akmenimis grįstas kelias su šaligatviu (dab. Vilniaus g-vė), kurios atkarpoje 1883 m. pastatytas pirmasis mūrinis tiltas mieste per Dopulčio upelį.
- 140 metų – 1884 m.** – grafas Juozapas Tiškevičius subūrė Kretingos dvaro rūmų orkestrą, į kurį pakvietė profesionalių muzikantų įgūdžių turinčius čekų tautybės tarnautojus.
- 140 metų – 1884 m.** – į grafų Tiškevičių koplyčią Kretingos naujosiose katalikų kapinėse parvežtas Varšuvoje pagamintas altorius.

135 metų – 1889 m. – Kęstučio gatvėje pastatyti Kretingos evangelikų liuteronų bendruomenės laikinieji maldos namai, kuriuose vėliau ilgą laiką veikė paštas, o dabar – evangelikų liuteronų parapijos klebonija.

130 metų – 1894 m. – Kretingos evangelikų liuteronų parapijos kunigu paskirtas Johanas Štraumanas, 1897–1899 m. pastatęs dabartinę evangelikų liuteronų bažnyčią.

125 metai – 1899 m. birželio 29 d. – konsekruota dabartinė Kretingos evangelikų liuteronų bažnyčia.

125 metai – 1899 m. rugpjūčio 20 d. – Palangoje surengtas pirmasis viešas lietuviškas vaidinimas, kuriame dalyvavo kringiškiei Feliksas Janušis, Edvardas Empacheris bei Vladas Mongirdas iš Mišučių dvaro.

120 metų – 1904 m. – Kretingos valdinėje pradinėje mokykloje leista mokyti vaikus lietuvių kalbos.

120 metų – 1904 m. – Kretingos parapijos klebonu ir vienuolyno administratoriumi paskirtas diecezinis kunigas Kazimieras Petreikis, rūpinęsis bažnyčios rekonstrukcija.

120 metų – 1904 m. – Marija Magdalena Nagevičienė atidarė pirmąjį Kretingoje ir vieną pirmųjų Lietuvos provincijoje lietuviškos spaudos knygyną bei rašymo reikmenų krautuvę.

120 metų – 1904 m. – salantiškis pauperis ir knygnešys Aleksandras Bendikas Varšuvoje išleido pirmąjį savo lietuvišką kalendorių „Keleivis, išeinąs į Žemaičius ir Lietuvą“.

120 metų – 1904 m. – atidaryta Salantų taupomoji kasa.

115 metų – 1909 m. – Salantų dvare apsigyveno muzikas, pedagogas, kunigaikščių Oginskių Rietavo dvaro orkestro ir muzikos mokyklos vadovas Jozefas Eduardas Mašekas.

105 metai – 1919 m. sausio mėn. – įkurta Kretingos srities apsaugos komendantūra, komendantu paskirtas karininkas Vilimas.

105 metai – 1919 m. sausio 22 d. – savanoris Mykolas Urbonavičius Laukžemės valsčiuje surinko pirmąjį Kretingos apskrityje karių savanorių būrį.

105 metai – 1919 m. sausio 22–23 d. – suformuota Kretingos komendantūros savanorių kuopa.

105 metai – 1919 m. sausio mėn. – Kretinga patvirtinta apskrities ir valsčiaus administraciniu centru. Pirmuoju apskrities viršininku paskirtas Vladas Pryšmantas.

105 metai – 1919 m. kovo mėn. – įsteigta Kretingos apskrities milicija, 1924 m. pertvarkyta į policiją, kurios pirmuoju viršininku kovo 13 d. paskirtas Jonas Staigys.

105 metai – 1919 m. balandžio 2 d. – veiklą atnaujino Kretingos vartotojų bendrovė, vienas stambiausių kooperatyvų Žemaitijoje.

105 metai – 1919 m. balandžio mėn. – įsteigta Kretingos apskrities ligoninė, vyr. gydytoju paskirtas Feliksas Janušis.

105 metai – 1919 m. – įkurta pirmoji prieškarinio Kretingoje pramonės įmonė – Jono Eitavičiaus, Vilio Oto Inzelio ir Vlodo Grudzinsko malūnas, lentpjūvė ir elektros stotis.

105 metai – 1919 m. gegužės mėn. – išrinktas Kretingos apskrities seimelis, valdybos pirmininku tapo ūkininkas Kazimieras Sidabras, o pavaduotoju – gydytojas Feliksas Janušis.

- 105 metai – 1919 m. liepos 10 d.** – Kretingoje įsteigta pirmoji moterų pranciškonių vienuolija – Šv. Pranciškaus tretininkų kongregacija.
- 105 metai – 1919 m. gruodžio 13 d.** – Kretingą nuo bermontininkų išvadavo Lietuvoje kariuomenė, gruodžio 19 d. mieste lankėsi Antantės atstovai (buvo apsistoję vienuolyne), gruodžio 21 d. aikštėje įvyko 2-ojo pėstininkų pulko 1-asis batalionas paradas Lietuvos išvadavimo nuo bermontininkų proga.
- 100 metų – 1924 m.** – Kretingai gražintos miesto teisės, pirmuoju burmistru išrinktas Jonas Paulauskas.
- 100 metų – 1924 m.** – provizorius Stasys Ščefanavičius atidarė Kretingoje vaistinę „Naujoji aptieka“.
- 100 metų – 1924 m.** – įkurta Kretingos neturtingiesiems moksleiviams šelpti draugija.
- 100 metų – 1924 m. gegužės 30 d.** – įregistruoti Kretingos miesto ugniagesių įstatai.
- 100 metų – 1924 m. rugpjūčio 2 d.** – Kretingoje lankėsi tautos patriarchas Jonas Basanavičius, Žemaičių dvasinės seminarijos rektorius, poetas, prelatas Jonas Mačiulis-Maironis ir anglų literatas Edvardas Owem Rutter.
- 100 metų – 1924 m. gruodžio 14 d.** – pranciškonas t. Antanas Butkevičius įkūrė Šv. Vincento Pauliečio draugijos Kretingos skyrių, kuris iki karo rūpinosi labdaringa veikla.
- 95 metai – 1929 m.** – įkurtas Padvarių Jėzaus Širdies kongregacijos seserų pranciškonių vienuolynas.
- 95 metai – 1929 m.** – įkurtas Lietuvos šaulių sąjungos Kretingos rinktinės Kretingos kuopos moterų šaulių skyrius.
- 90 metų – 1934 m.** – įkurta Kretingos kraštotyros draugija.
- 90 metų – 1934 m.** – Kretingos šaulių kuopa prie Šaulių (dab. Žemaitės) alėjos įsirengė stadioną.
- 90 metų – 1934 m. gegužės 4–10 d.** – Kretingoje viešėjo Rusijos bolševikų lageriuose kalėjęs vyskupas Teofilus Matulionis.
- 90 metų – 1934 m. lapkričio 11 d.** – Kretingoje iškilmingai pašventinti Šv. Antano rūmai – prieglauda išeivijos lietuviams ir pranciškonų rėmėjams.
- 85 metai – 1939 m.** – Kretingos pranciškonų bažnyčios bokšte pakabintas Šv. Antano varpas.
- 85 metai – 1939 m.** – akmenimis išgrįsta Kretingos miesto Šaulių (dab. Žemaitės) alėjos važiuojamoji dalis.
- 85 metai – 1939 m. kovo mėn.** – baigtas statyti naujasis Kretingos pradžios mokyklos Nr. 1 pastatas.
- 85 metai – 1939 m. balandžio mėn.** – prie Pranciškonų ordino vyrų gimnazijos Kretingoje atidarytos klasės mergaitėms.
- 85 metai – 1939 m. balandžio 23 d.** – Kretingos kino salėje (Šv. Antano rūmuose) įvyko vakaras, kuriame savo eiles skaitė poetai Bernardas Brazdžionis ir Stasys Santvaras.
- 80 metų – 1944 m.** – pradėjo veikti Kretingos odos gamykla „Briedis“.
- 75 metai – 1949 m. kovo–gegužės mėn.** – vyko masinis Kretingos apskrities gyventojų trėmimas į Sibirą.

- 70 metų – 1954 m.** – prie Kretingos miesto prijungtas Bajorų kaimas.
- 60 metų – 1964 m.** – atidarytas Plungės liaudies kūrybos gaminių įmonės „Minija“ Kretingos skyrius.
- 60 metų – 1964 m.** – pastatytas Kretingos vaikų lopšelis-darželis „Pasaka“.
- 60 metų – 1964 m.** – Kretingos futbolininkai pelnė Lietuvos čempionato bronzos medalius ir laimėjo futbolo taure.
- 55 metai – 1969 m.** – įkurtas Kretingos kultūros namų dramos kolektyvas, kuriam 1974 m. suteiktas Liaudies teatro, 1977 m. – Liaudies muzikinio teatro vardas (režisierius Egidijus Radžius).
- 55 metai – 1969 m.** – pradėjo veikti Kretingos vaikų lopšelis-darželis „Voveraitė“.
- 50 metų – 1974 m.** – įkurta Kretingos liaudies vartojimo gaminių įmonė „Akmena“.
- 45 metai – 1979 m.** – pradeda veikti Kretingos rajoninių kultūros rūmų Vaikų liaudies teatras „Atžalynas“ (režisierius Algimantas Verbutas).
- 40 metų – 1984 m.** – Padvarių kaime atidarytas vaikų lopšelis-darželis „Eglutė“.
- 40 metų – 1984 m.** – Kretingos katalikų bažnyčios parapijos klebonas Bronislovas Burneikis Kadagynų kaime nuliejo pirmąjį varinį varpą.
- 35 metai – 1989 m. vasario 16 d.** – pirmą kartą pokario metais Kretingos miesto aikštėje viešai paminėta Lietuvos nepriklausomybės diena.
- 35 metai – 1989 m. kovo 1 d.** – atidarytas Kretingos viešbutis „Mėguva“.
- 35 metais – 1989 m. kovo 26 d.** – SSRS Aukščiausiosios Tarybos liaudies deputatais Kretingos rajone išrinkti Zita Sličytė ir Bronius Genzelis.
- 35 metai – 1989 m. birželio 18 d.** – į Kretingos Lurda gražintos Švč. Mergelės Marijos ir šv. Bernadetos skulptūros.
- 35 metai – 1989 m. lapkričio 19 d.** – Kretingos katalikų bažnyčioje pirmąsias Šv. Mišias laikė į Kretingą sugrįžę pranciškonai – klebonas Adolfas Pudžemis (t. Juozapas OFM), kunigai Edmundas Atkočiūnas (t. Rokas OFM) ir Astijus Kungys (t. Silvestras OFM).
- 30 metų – 1994 m.** – įsteigta savanoriška labdaros organizacija „Rūpestėliai“, kuri Kretingos vienuolyne įrengė labdaros valgyklą.
- 30 metų – 1994 m.** – Kretingos motobolininkai laimėjo Europos čempionato bronzos medalius.
- 25 metai – 1999 m. birželio 12–13 d.** – broliai pranciškonai atgaivino Kretingoje Šv. Antano atlaidus.
- 25 metai – 1999 m. liepos 7 d.** – patvirtintas Kartenos miestelio herbas (aut. Irena Songailaitė-Balčikonienė).
- 20 metų – 2004 m. gruodžio 8 d.** – Mažesniųjų brolių ordino Generalinis Ministras Iosephus Rodriguez Carballo savo dekretu Lietuvos šv. Kazimiero viceprovincijai suteikė provincijos statusą.
- 15 metų – 2009 m.** – atkurtas pagrindinis Kretingos dvaro fontanas.
- 15 metų – 2009 m. birželio 12 d.** – atidengtas paminklas Kretingos miesto, bažnyčios ir vienuolyno įkūrėjui Jonui Karoliui Chodkevičiui atminti (archit. Adomas Skiezgelas, skulpt. Rimantas Eidėjus).